

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/102, 104

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/13085

Karar No. 2022/3782

Tarihi: 16.03.2022

●BASİT YARGILAMA USULÜNE TABİ DAVALARINDA ADLİ TATİLDE GÖRÜLEMEEYECEĞİ
●ADLİ TATİLDE SONA EREN SÜRELERDE TARAFLARIN ADLİ TATİLİN BİTİMİNDEN İTİBAREN BİR HAFTA EK SÜREDEN YARARLANACAĞI

ÖZETİ: Bu yasal mevzuat çerçevesinde artık, (icra mahkemesinde görülenler hariç) basit yargılama usulüne tabi olan davalara adli tatilde bakılmayacaktır. Başka bir ifade ile basit yargılama usulüne tabi davalar da adli tatile tabi olacaktır. Basit yargılama usulünün uygulandığı sulh hukuk mahkemeleri ile iş mahkemeleri adli tatilden yararlanacaktır. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda ise basit yargılama usulüne tâbi olan davalar adli tatilde görülmeye devam edilmekte idi (m. 176/11).

Adli tatilde görülemeyen basit yargılama usulüne tâbi olan davalarla ilgili bir süre, adli tatil süresi içinde sona ererse, adli tatilden sonra ek bir süreden yararlanacaktır. Ancak Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler adli tatilde görülmeye devam edilecektir. Dikkat edilirse burada yargılama usulü değil, dava veya işin ivedi olması ya da mahkemenin ivedi olduğuna karar vermesi önemlidir. Bu nedenle mahkeme yazılı ya da basit yargılama usulüne tabi bir dava ya da işin ivedi olduğuna karar verirse, bu dava veya işin adli tatilde de görülmesine karar verebilir. Adli tatilde bakılmayan iş ve davalarla ilgili sürelerin sonu, adli tatil dönemine rastlarsa, bu süreler adli tatilin

**bittiği günden itibaren bir hafta daha uzatılmış sayılır.
(Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Muhammet Özkes,
Medeni Usûl Hukuku, 14. Bası,s. 273, 274)**

DAVA: Dava, Kurum işleminin iptali, borçlu olmadığının tespiti, kesilen yaşlılık aylıklarının yasal faiziyle iadesi istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, davanın kabulüne dair verilen karara karşı davalı Kurum vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, Van Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesince istinaf başvuru dilekçesinin süre yönünden reddine karar verilmiştir.

Van Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesince verilen kararın davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Türkan Koçak tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM:

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin kamu işçisi olarak dava dışı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. nezdinde çalışırken haksız fesih nedeniyle açtığı işe iade davasının kabulü neticesinde işe iade edilmeyerek tazminatlarının işverence ödendiğini, ancak kurumca hatalı bildirim yapılması üzerine kurumca, müvekkili tekrar işe başlatılmış gibi, aylık ödemelerinin yersiz olduğu gerekçesi ile işlem yapıldığını, fiili çalışma bulunmadığının dikkate alınması için yapılan itirazın kurumca haksız olarak reddedildiğini belirterek öncelikle müvekkilinin yaşlılık aylığından yapılan kesintiye dair kurum işleminin tedbiren durdurulması ve neticede kurum işleminin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II-CEVAP:

Davalı Kurum vekili cevap dilekçesinde özetle; davacı tarafın işe iade davası devam ederken yaşlılık aylığı almak amacıyla kurumca başvuru yaptığını ve kendisine yaşlılık aylığı bağlandığını, işe iade davasında davanın kabulü üzerine işçinin işe başlatılmaması yahut bir aylık süre sonunda başlatılmamış kabul edilmesi halinde iş akdinin feshedilmiş sayılacağını bu kapsamda sigortalıya işe iade davası sonunda kamu iş yerinden hizmet kazandırıldığından ve sigortalının yaşlılık aylığı başlangıcı bu süreye denk gelen tarihten itibaren başlatıldığından 5335 Sayılı Yasa uyarınca aylığın başlangıç tarihi itibarı ile kesilerek sigortalıdan yeni bir tahsis talep dilekçesi alınmadan aylıkları hizmet süresinin sona erdiği tarihi takip eden ay başından itibaren yeniden başlatılacağını ve sigortalıya işe iade davası süresince hizmet kazandırılan sürede yersiz ödenen aylıkların bağlanan yeni aylıktan 1/4 oranında kesilmesi gerektiğini, kurumca yapılan işlemlerde mevduata aykırı bir durum bulunmadığını davacının aylığından yapılan kesintilerin ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına ilişkin kararın doğru olmadığını, öncelikle tedbir kararının kaldırılarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III-MAHKEME KARARI:

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

İlk Derece Mahkemesi tarafından, davanın kabulü ile,

Muş SGK'nın 23.10.2020 tarihli kurum işleminin iptali ile davacının bu işlem nedeniyle davalı kuruma borçlu olmadığına tespitine, kurum tarafından yapılan kesintilerin kesinti tarihlerinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, ” şeklinde karar verilmiştir.

B-BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından,

“ Mahkemece verilen karar davalı kurum vekiline 15/08/2021 tarihinde tebliğ edilmiş olup iki haftalık istinaf başvuru süresinin son günü 31/08/2021'dir. İstinaf başvuru tarihi ise 05/09/2021 olduğundan kanuni süre geçtikten sonra başvuru yapılmıştır. Davalı vekiline 28/10/2021 tarihinde tebliğ edilen kararın taraflar arasında görülen tedbire ilişkin dairemizin 21/09/2021 tarih 2021/1535 esas ve 2021/1241 karar sayılı ilamı olduğu görülmektedir. 6100 sayılı HMK'nın 346. maddesi gereğince kanuni süre geçtikten sonra istinaf başvurusunda bulunulmuş ise kararı veren mahkeme tarafından istinaf dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekir.

Mahkemece süresinde başvurulmadığı için ret kararı verilmeyerek dosyanın dairemize gönderilmesi nedeniyle verilecek kararın ne olduğu bakımından dosya incelenmiştir. HMK 352. maddede Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesinin yapacağı ön inceleme sonucu başvurunun süresi içinde yapılmamış olması halinde öncelikle gerekli kararı vereceği düzenlenmiş ise de bu düzenleme Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesinin süre yönünden istinaf başvurusunun reddine karar verebileceği anlamına gelmemektedir. 352. maddeden bu şekilde anlam çıkmasa da 01.06.1990 tarih 1989/3 Esas, 1990/4 Karar sayılı İçtihatları Birleştirme Kararında süre yönünden ret kararının veya kararın kesin olması nedeniyle ret kararının Yargıtay tarafından da verilebileceği belirtilmiş olduğundan kıyasen istinafta da buna göre yorum yapılarak Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesi tarafından istinaf başvurusunun süresinde yapılmadığından başvurunun reddine karar verilebilecektir...” gerekçesiyle Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı vekilinin istinaf kanun yolu başvuru dilekçesinin HMK'nın 346. maddesi gereğince süresinde olmadığından reddine, ” şeklinde karar verilmiştir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davalı Kurum vekili, davanın adli tatile tabi davalardan olduğu, bu nedenle adli tatilin bittiği günden itibaren 1 hafta sayıldığında istinaf yoluna başvurma süresinin 07.09.2021 tarihinde sona erdiğini dolayısıyla süresinde istinaf yoluna başvurduklarını belirterek istinaf başvurusunun, süresinde yapılmadığından reddine dair kararın bozulmasını talep etmiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE ESASIN İNCELEMESİ:

01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun; Adli tatil süresi başlıklı 102. maddesi, “Adli tatil, her yıl yirmi Temmuzda başlar, otuz bir Ağustosta sona erer. Yeni adli yıl bir Eylülde başlar.”; Adli tatilde görülecek dava ve işler başlıklı 103. maddesi, “(1)Adli tatilde, ancak aşağıdaki dava ve işler görülür: ...ç) Hizmet akdi veya iş sözleşmesi sebebiyle işçilerin açtıkları davalar...h) Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler...(3) Adli tatilde, yukarıdaki fıkralarda gösterilenler dışında kalan dava ve işlerle ilgili olarak verilen dava, karşı dava, istinaf ve temyiz dilekçeleri ile bunlara karşı verilen cevap dilekçelerinin ve dosyası işlemde kaldırılan davaları yenileme dilekçelerinin alınması, ilam verilmesi, her türlü tebligat, dosyanın başka bir mahkemeye, bölge adliye mahkemesine veya Yargıtaya gönderilmesi işlemleri de yapılır.”; ... Adli tatilin sürelerine etkisi başlıklı 104. maddesi, “Adli tatile tabi olan dava ve işlerde, bu Kanunun tayin ettiği sürelerin bitmesi tatil zamanına rastlarsa, bu süreler ayrıca bir karara gerek olmaksızın adli tatilin bittiği gündün itibaren bir hafta uzatılmış sayılır.” Diğer kanunlardaki yargılama usulü ile ilgili hükümler başlıklı 447. maddesi, “Diğer kanunların sözlü yahut seri yargılama usulüne atıf yaptığı hâllerde, bu Kanunun basit yargılama usulü ile ilgili hükümleri uygulanır.” düzenlemelerini içermektedir.

Bu yasal mevzuat çerçevesinde artık, (icra mahkemesinde görülenler hariç) basit yargılama usulüne tabi olan davalara adli tatilde bakılmayacaktır. Başka bir ifade ile basit yargılama usulüne tabi davalar da adli tatile tabi olacaktır. Basit yargılama usulünün uygulandığı sulh hukuk mahkemeleri ile iş mahkemeleri adli tatilden yararlanacaktır. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda ise basit yargılama usulüne tâbi olan davalar adli tatilde görülmeye devam edilmekte idi (m. 176/11).

Adli tatilde görülemeyen basit yargılama usulüne tâbi olan davalarla ilgili bir süre, adli tatil süresi içinde sona ererse, adli tatilden sonra ek bir süreden yararlanacaktır. Ancak Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler adli tatilde görülmeye devam edilecektir. Dikkat edilirse burada yargılama usulü değil, dava veya işin ivedi olması ya da mahkemenin ivedi olduğuna karar vermesi önemlidir. Bu nedenle mahkeme yazılı ya da basit yargılama usulüne tabi bir dava ya da işin ivedi olduğuna karar verirse, bu dava veya işin adli tatilde de görülmesine karar verebilir. Adli tatilde bakılmayan iş ve davalarla ilgili sürelerin sonu, adli tatil dönemine rastlarsa, bu süreler adli tatilin bittiği gündün itibaren bir hafta daha uzatılmış sayılır. (Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Muhammet Özekes, Medeni Usûl Hukuku, 14. Bası,s. 273, 274)

Yukarıda açıklanan maddi ve hukuki olgular karşısında somut olaya dönüldüğünde, söz konusu dava, niteliği itibarıyla kurum işleminin iptali istemine

yönelik olup, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 103. maddesi kapsamında adli tatilde görülebilecek nitelikte bir dava değildir. Diğer yandan söz konusu davanın ivedi görülmesine karar verilen dava ve işlerden de olmaması sebebiyle, davacının Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 104. maddesinde belirtilen bir haftalık süreden yararlanması gerekir. Bu açıklamalar çerçevesinde, 15.08.2021 tarihinde tebliğ edilen karara karşı davacı vekili tarafından 05.09.2021 tarihinde verilen istinaf dilekçesinin süresinde olduğu belirgin olduğundan, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından işin esasına girilerek bir karar verilmesi gerekirken, istinaf başvuru dilekçesinin süre yönünden reddine yönelik karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve Van Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin istinaf başvuru dilekçesinin süre yönünden reddine dair kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Van Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi kararının yukarıda açıklanan nedenlerle HMK'nın 373/2 maddesi gereği BOZULMASINA, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 16.03.2022 gününde oybirliğiyle karar verildi.